

Pohřeb Mons. Jana Machače
Praha – katedrála, 14. 5. 2009

Milý otče kardinále,
milí zarmoucení příbuzní,
milí přítomní, přátelé, bratři a sestry ve víře v Krista,

otec Jan Machač jednak měl rád svoje farníky, jednak byl na ně přísný. To první je evidentní, to dokazujeme my všichni tím, že tady jsme. To druhé bych rád trochu rozvedl. Pater Machač byl přísný hlavně na ministranty, kostelníky, varhaníky a bohoslovce – to jsem zažil sám – a nejen na ně, jak vím z vyprávění jiných. Ale také vím, že měl vždycky laskavou tvář pro děti, pro nemocné a pro hledající, kteří zabloudili na jeho faru nebo přišli, protože jinde nepochodili. Chtěl bych jeho jménem poprosit všechny ty, kteří snad těžce nesli některé jeho gesto, slovo či tón, kterým bylo proneseno, aby mu odpustili.

Přísnost patera Machače byla přísnost otcovská. Jeho model církve se dá popsat snadno: církev je rodina a rodina je církev, kněz je otec a otec je v rodině druhým knězem. Přicházel do kostela první a odcházel poslední – byl přítomen, vítal lidi a zas je vyprovázel. Dokázal žít kněžství přirozeně, srozumitelně a přitažlivě a tím si vysloužil pověst vychovatele kněžského dorostu. My, jeho odchovanci, nejsme ovšem podle jedné šablony. Kněžství je cesta i hledání a pater Machač, jak jsem řekl, byl k hledajícím laskavý a velkorysý, protože tušil, kde končí přísnost a začíná tajemství. Mám-li vystihnout osobnost nám všem milého otce Machače, zvolil bych právě toto neobvyklé pojmenování: muž tajemství. Snad těžká doba pronásledování, které zažil na vlastní kůži, snad skromnost valašské povahy přispěly k tomu, že raději mlčel než mluvil, někdy k nelibosti svých spolupracovníků.

Kněžství je tajemství Boží lásky v člověku. Boží stan mezi lidmi, toť kněžské srdce, znamení Kristovy přítomnosti. Jan Machač byl kněz, který odkrýval hlubinu Božího tajemství právě svou průraznou přímostí i průzračnou prostotou. Tímto posláním naplnil beze zbytku svých bezmála pětadevadesát životních let. Nyní stojíme kolem něho každý se svým srdcem, zarmouceným i přes útěchu víry, ale také vděčným za příklad jeho života. Nabídněme naše srdce, dost možná okoralá, zklamaná či hledající, ke službě, která se netýká jen nás farářů, ale nás všech křesťanek a křesťanů: s bázní odkrývejme tajemství Boží lásky v člověku.

Toto mě naučil kněz Kristův, Jan Machač, člověk, který mě miloval.

Oproti přednesenému projevu se jedná o nezkrácenou a dodatečně mírně upravenou verzi.